

KECSKEMÉTI LAPOK

ELŐFIZETÉSI DIJ:

Egész évre 5 frt — kr. Negyedévre 1 frt 50 kr.
Félévre . . . 2 „ 50 „ Egy szám ára 12 kr.

Előfizetni az év folytán minden hónap elején lehet.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP

SZERKESZTŐ LAKIK: HALASI-ÚTCZA, 17. SZ.

KIADÓ-HIVATAL: BUDAI-ÚTCZA, 184. SZ.

HIRDETÉSI DIJ:

4 hasábos petit sor 5 kr., többszöri vagy terjedelmes hirdetéseknel árlengedés adatik.

Bélyegdíj minden beiktatásért 30 kr.

Alapos dolgok.

Ezen lapok tisztelt szerkesztője czélul tűzte ki magának, jobban mondva az általa vezetett lapnak, hogy első sorban tisztán a helyi érdekeknek legyen képviselője és organuma. Nagyon helyesen; mert már manapság, midőn a fővárosi napilapok minden ember kezében, a ki újságot egyáltalán olvas, megfordulnak, a helyi sajtónak egyéb és szebb hivatása nincs is.

Ezen elv vezérelvén bennünket, szeretünk a város ügyeivel és tüzetezen a város anyagi ügyeivel kellőképen foglalkozni, mert ezeket olyanoknak tartjuk, melyek édes mindnyájunkat érdekelnek, s melyekről, önkormányzati jogunknál fogva, mindnyájunknak helyes és lehető tökéletes ismerettel kell bírnunk.

Ez alkalommal — annyival is inkább, mert egy heti lap természete és feladata nem engedi egy rendszeres munkát közlését, hanem egyedül egyes kiszakított fontosabb tárgyak vázlatos ismertetésére kell szorítkoznia — a város kezelése alatti alapok és alapítványokról kívánunk egyet-mást elmondani, egyáltalában nem ohajtván, hogy ezen közlésünk a laposnak ismertessék el, mert olyat írni — a tér túl szűk volta miatt is — lehetetlen.

Tán nem csalódnunk, ha állítjuk, hogy üsdiktől fogva gyakorolták a városnál az alapítás mesterségét, a mi aztán annyira elfajult, hogy mindenből, de mindenből külön alapot csináltak. Mi még emlékezünk, hogy 1873-ban, midőn a város összes activái és passivái leltározattak, huszonhárom különféle alap különböztetett meg, a melyeket egymástól szigorún el kellett különíteni; de hogy ezen alapok legnagyobb részének külön rendeltetése mi lett legyen, azt voltaképen senki sem tudta. De nem is volt s mi természetesebb minthogy ennek folytán jó ideig szépen virágzott az a praxis, hogy ezen alaptalan alapok pénzét a közszükséglet fedezésére kölcsön vették s e mellett még azzal áltatták önmagukat, hogy ez nem elköltött pénz, ez csak kölcsön, a mit majd meg fogunk adni — ha lesz miből. — Így aztán az alapokat el is költöttük alaposan.

Az újabb theoria, illetőleg a gyakorlatból közvetlen merített jobb meggyőződés ezen eljárást legközelebb megdöntötte, a mi az 1881. évi 520. számú közgyűlési határozatban nyert kifejezést, a mely határozatban kimondott az, hogy többé ilyen cél- és rendeltetés nélküli alapokat nem ismerünk, hanem igenis összevonva kitüntetve óhajtuk tudni azt, hogy mi a városé, mi nem az. De ugyanez alkalommal kifejezést és végrehajtást nyert azon elv is, hogy a mely pénzeket vagy egyéb értékeket bizonyos meghatározott jótékonyági, szépészeti vagy közmívelődési célokra a város közönsége avagy egyes jótékony adakozók alapítottak, vagy törvény szerint, mint birságpénzek, valamely meghatározott célra fordítandók, ezen céloktól el ne vonassanak, hanem lehetőleg gyarapíttatván, hova hamarabb olyan tökévé neveltessenek, a milyenek ka-

mata már a kitűzött cél költségeit fedezni képes legyen.

Ezen intézkedés által rendeztetvén az alapok viszonya, most már tisztában láthatjuk, hogy voltaképen mint is áll a város vagyona s annak milyen a jövedelmezősége, de tisztábban láthatjuk azt is, hogy melyek azon alapítványok, a melyek valamely kitűzött célra megtartandók és szaporítandók.

Ez idő szerint tehát kezel a város közönsége több rendbeli alapokat, melyek között első helyre teendő az iskola-alap, melyet 1855-ben a város közönsége maga alapított, még pedig a váltságra bocsátott földek osztályozott holdja után kivett 15 pfrt felül-fizetésből.

Ezen alapítvány az akkori szükséghez képest, de tán a város kasszájának erejéhez is alkalmazva 289,037 frt 60 kr.-ban állapított meg, a melyhez számíthatatik még az ugyan akkor tett gymnasiumi alapítvány is, mely 83,268 frt 77 krt. tesz. Ezen együtt 372,306 frt 37 krnyi alapítványnak célja és rendeltetése, mint az már nevéből is látszik, a két gymnasium segélyezése, a melyre a városi rajztanár fizetésén kívül a rom. kath. főgymnasiumnak évenként 2625 frt, a reformátusoknak pedig 1260 frt adatik. Ezen felül — minthogy még azon időben a népiskolákat az egyházak tartották fenn — ezen alapítvány kamatából az egyházak segélyeztettek és a pusztai tanítók fizettettek.

Az iskolák közséjgikké levén, ezen viszony oda módosult, hogy most már ezen alapítványból a két gymnasium részesítettik segélyben, a népiskolák minden költségeit pedig — részben ezen alapítvány terhére — a város viseli. Részben, mert a költségek e czimen alaposan megsaporodtak, a mennyiben ez idő szerint az évi kiadás az alapítvány kamatát majdnem kétszeresen haladja.

Ezen alapítványt szaporítani ez idő szerint a közönség nem szándékozik, mert nincs is miből; várunk kell tehát, míg valamely jókedvű adakozók — Istennek tetsző dolgot ohajtván művelni — ezt alapítványukkal vagy hagyományukkal szaporítandják.

Addig azonban nincs más mód, mint a törvény engedte 5% iskolai pótdót fizetni, s minthogy pedig még az sem elegendő, kérni, hogy a népnevelés ügye Kecskeméten állami segélyben részesíttessék, a mi ugyan nehezen megy, mert az állam sem szeret adni. Nincs tehát más mód, minthogy a népnevelést elhanyagolni engedni nem lehet, hogy addig míg a viszonyok jobbra fordulnak, a szükséges hiányzó összeg a városi költségvetés terhére vitessék.

Ezen kívül van még a kórház-, koldulás-eltörles és ovoda-alap, melyek két elseje birságpénzekkel, engedély- és polgárosítási díjakkal, jótékony hagyományokkal stb. szaporíttatik, a kamatok azonban már most is a kitűzött célra fordítatnak, a mennyiben ezen alapítványok után a közönség kamatot nem fizet, mert a kórházügyre, szegények tartására és ovodákra évenként sokkal többet áldoz, mint a mennyire

a kamat menne. A kórház-alap ez év elején 53,566 frt 40 kr., a koldulás-eltörles-alap, melyből már egy épület a szegények elhelyezésére emeltetett, 12,191 frt 7 kr., az ovoda-alap pedig 994 frt 60 kr. volt, a mi céljához képest ugyancsak „kised” alapítvány.

A világitási-alap, mely Eggels Károly volt gázgyárépítő felügyelő itt hagyott biztosítékából áll, mindössze 5000 frt névértékű convertált államadóssági kötvény, a mely összeg az évi 210 frt kamattal szaporíttatik. Könnyű tehát kiszámítani, hogyha ebből várjuk, hogy Kecskeméten gáz legyen, úgy mi azt várni nem győzzük s biz akkor már nekünk az Eggels uram világitása nem kell, mert lakosi leszünk az örökvilágosság hazájának. (Nem azt értjük a hol mindég fűtnek.)

Van még „Erzsébet-árvaház”-alappunk is, mely nagyrészen a közös árvapénztári alappól, vagyis az árvák pénze után szedett kezelési díjakból, azonfelül jótékony adományok és hagyományokból s a városi közönség által 1879 ápril 24-én, 6 felségiek 25 éves házasságuk emlékünnepeére tartott ünnepélyes közgyűlésen tett 15,663 frt alapítványból áll, s melynek tőkéje ez idő szerint már a 60,000 frtot meghaladja.

Szólnunk kell még a városházépítéshaladja. Szólnunk kell még a városházépítéshaladja, mely élőpélda arra nézve, hogy míg a város anyagi ügyei nincsenek annyira rendezve, hogy az évi jövedelem a költségeket fedezze, addig alapítványokat tenni csak fictio. Nem tudjuk, hogy ezen alap melyik évben akart kezdetni, mert az csak akarat maradt, azonban tudjuk mégis, hogy az ötvenes évek elején osztott ki a közönség a nyomásból egy darab földet, hogy annak jövedelme kolduláseltörles- és városházépítésre fordíttassék, melynek évi hasznóbé a 3000 frtot ma is haladja, minek fele 1500 frtot teszen a városházépítésre.

Könnyű tehát átlátni, hogy ha ezen 1500 frt félretettett és gyümölcsötett volna, most már mintegy 120,000 frtnak kellene lenni, de tényleg van csak 21,672 frt 51 kr. — a papiron. Ennek oka pedig az, hogy 1873 január 1-én ezen külön pénztárban egyetlenegy krajczár sem volt, a követelések összege is nagyon csekély volt és jórészt nagyon is dubiosussá vált haszonbérhálalékokból állott. — 1873 óta már összeszámíttatik ugyan, hogy mennyinek kellene lenni a városházépítésre bejövő pénznek és 1873 óta szaporodott az fel több mint 21,000 frtra, azonban azóta is megtörtént, hogy a szükség törvényi rontott s ezen pénzt is fel kellett használni — rendeltetésétől elütő célokra. Ezek azon alapítványok, melyek ez idő szerint a város által kezeltetnek s a meghatározott célra a közönség tulajdonát képezik s melyekre nekünk az a véleményünk, hogy egy olyan gazdag, s mégis kevés jövedelmű városnak mint Kecskemét, helyes, hogy ilyen úton gyűjtsön valamely célra tőkét, hanem nézetünk szerint lehetőleg oda kellene törekedni, hogy egy cél megvalósíttassék s csak azután fogni a másikkhoz. Ezt úgy értjük, hogy jobb volna például a kolduláseltörles-alapot először teljesen

megnevelni, hogy a célnak elégséges tőkéje lenne s csak azután gyarapítani a kórház-alapot. Így aztán inkább lehetne reményleni, hogy az egyik cél hamar elérve lesz.

Másrésről pedig — részben — czélt tévesztettnek kell kijelentünk az ilyen alapításokat, mert bizony első tekintetre be kell látnunk, hogy nem ezekből az alapokból lesz nekünk gázvilágitásunk s nem ebből fog a városháza felépülni, a mire már bizony nagy szükség lenne; de hát azt is be kell látni, hogy a kaszárnyaépítés előbb való s az nem is lesz épen inproductiv befektetés, míg a városházépítéshez előbb szükség lesz biztos fundamentomra, a mi a város anyagi ügyeinek rendezettsége fog lenni.

De megsz. ö.

Politikai szemle.

Az országgyűlés mult heti működését a vámtarifa tárgyalása vette igénybe, melynek elég hosszas és érdekes folyamából különösen kimagaslott gr. Apponyi Albert beszéde, ki habár a mérsékelt ellenzék tagja is, e törvényjavaslatot, mint meggyőződésével teljesen megegyezőt elfogadta és védelmezte. Tüzetezen kiterjeszkedett beszédében mezőgazdasági viszonyainkra, s ezek érdekében az agrár vámosk behozatalát okvetlen szükségesnek tartja; mert — úgymond — ha bőtermés idején a külföld kényelmesen elzárhatja előlünk az utat, melyen át gabonáinkat akadálytalanul szállítva ezek áremelkedését könnyen előidézhetnénk, míg ellenkezőleg azok elzárása vagy túlságos megvámolása folytán a legnagyobb bőség mellett mérsékelt gabnaárakkal kell beérnünk: akkor teljesen méltányos és ennek mintegy logikai következménye az, hogy külföldi gabnaneműek behozatalát mi is megfelelő védvámok kiszabása által igyekezzünk csökkenteni s kellő mértékre redukálni. Beszéde nagy hatást keltett, s miután még az ellenvéleményűek sorából többen felszóltak, a ház névszerinti szavazással 184 szavazattal 116 ellen elfogadta e törvényjavaslatot, melyre az ellenzék köréből is többen szavaztak.

A politikai világot jelenleg a dublini rémes gyilkosság foglalkoztatja, melyet minden kétségen kívül politikai okokra lehet visszavezetni, s mely szinte egyik sajnós szüleménye Gladstone szerencsétlen ingatag politikájának. Lord Cavendish, az irlandi új államtitkár és Burke az al-államtitkár f. hó 7-én Dublinban a Phönix-parkban sétaközben a legrejtélyesebb módon fényes nappal meggyilkoltatt. A gyilkosoknak még maig sincsenek nyomában, habár az elfogatás jutalmul százezer forint összeg tűzetett ki. E szörnyű tett egész Angliában nagy megdöbbenést szült, s a Gladstone-kabinet állását mindenki tarthatatlannak hiszi; habár e válságos helyzetben egyelőre maga az ellenzék is kerüli a ministerválság előidézését. — Kairóban ismét válság uralkodik, a kormány az alkirály elmozdítására törekszik, s több idegen consul táviratilag kérte fel kormányát hadi hajók oda küldésére. — Odessában pedig ismét összeesküvést fedeztek fel a császár élete ellen, s több fegyvert és egy nyomdát foglaltak le, egyúttal számos elfogatások is történtek. Így fölynak a dolgok a minden oroszok nem irigylendő hazájában.

A kecskeméti kiskereskedők ipartársulatáról.

I.

Némely t. olvasó talán fölöslegesnek fogja tartani, hogy még többet tudjon e tárgyról, mint a mennyit már eddig róla olvasott; és igaz, mert elég tudni azt, hogy a társulat fennáll és mi a célja; elég bizonyíték ez arra, hogy a kiskereskedők állapotjaikon tartósan javítani törekszenek, hogy a gazdasági műveltség ösvényén haladnak. Mindazonáltal nem lesz felesleges, ha azon általános reflexiók mellé, melyek eddig e

tárgyról megjelentek, az anyagi tekinteteket is hozzáadjuk, és teszem ezt főképp kötelességszerűleg azért, mert — tudom — a társulat ezt tőlem elvárja, sőt kívánja: teszem pedig a siker megelégedésének érzetében.

Az irányra nézve — úgy hiszem — az igazságnak megfelelőleg legjobban cselekszem, ha a tényeket írom le egyszerűen, t. i. az eszme mikénti ténynyé válásának történetekéjéért.

Hogy is történt?

Három évvel ezelőtt a kiskereskedők nagyobb része üzletét eldoradójának tartotta, mert történt, hogy napi bevétele néha, várakozása fölött, néhány piczulával nagyobb volt, mint a mennyinek a más kiskereskedő társát lenni vélte; és így mindegyik a többinél okosabbnak és ügyesebbnek tartá magát. De már akkor egy szomszédom schleiderozási tüntetése azon eszmét érlelte bennem, hogy jó volna a kiskereskedőtest parányait egy szilárd, nem könnyen elmúlható testté egybeolvasztani. Beszéltem erre vonatkozókat egyiknek másnak; de mi természetesebb annál, mint az, hogy gúnykaczaj volt ily rögeszmenyilváltás jutalma. Nagyobbbrészt különben csak Pacsu barátommal szoktam volt összejönni, és többek között természetesen erről is beszélni; de ő is, ki rossznak épen nem találta, ám keresztülvihetőnek mégsem tartotta. S így a közömbösség hideg rétege alatt nem is történt semmi. De történt nem sokára mégis. Mi? Az, hogy a napi bevételek a várakozáson alól és állandóan csak néhány piczulára lepadtak, azzal ellenkezőleg pedig a cukor- és kávéadó a kiadásokat növelték; kezdett tehát minden parány izzadni és a sors kovácsának üllőjére sietni, a hol egy testté alakult, még pedig ezen az úton, u. i. P. barátom a múlt év július havának egy déltájában előttem elmenve beköszön hozzám előadandó, hogy H. L. barátjával arról beszélgettek, a mit mi már régebben és többször szellőztünk, t. i. hogy jó volna tén most már a kiskereskedők érdekét a nyilvánosság tárgyává tenni. Nekem ennyi elég volt. Megigérttem neki, hogy már a következő napra a felhívási ív kész lesz; kérje magához Horváth Lászlót, a mi megtörténvén, harmadmagunk által az ív tartalma megírálva, elég jónak találtuk a célra. Az ív tartalma ez:

„Tisztelt Bajtársak! Ha körültekintünk, de nem valami szűk határban, hanem az egész világban, azt vesszük észre, hogy nincs mai napság az emberiségnek osztálya, mely saját jólétének előmozdítása céljából ne mozogna. Önálló iparosok úgy, mint gyári munkások, kereskedők, művezérek, mind csoportosulnak; értekezlet értekezletet, tanácskozás tanácskozást ér, olyannyira, hogy még a közönséges napszám is előzetes értekezés után áll ki a piarczra, igyekeztve azon, hogy maga szabja meg a napszám magasságát.

Nem kell mondanom, hogy erre a kényeszer hajlja az embereket, a mennyiben szükségleteik napról napra nőnek, keresetük pedig csökken. Ha mi, kik ezt látjuk és tudjuk, mégis tétlenek maradnánk, kezeinket henyén tartanók összekapcsolva, csak annak adnók jelét, hogy könnyelműek és jobb sorsra

érdemtelenekek vagyunk, mert még a napszámomnál is hátrább állunk.

De mi, kik földadatunkká tettük a helyzetet tanulmányozni, és így közelebről ismerjük, nem akarunk drakói ítéletet hozni, hanem gyöngyöden csak bizalmatlanságnak és irigységnek nevezni azt, mi bennünket egymástól távol tart, az egyesülés útját elzárja; mert igen csekély a száma azoknak, kik elhiszik, hogy még a közelbolto is csak használhat egymásnak, ha egyetértésben él egymással, mi a bizalmatlanság és az irigység még az egymástól távol esőknek is egyaránt árt.

Fontoljuk meg tehát a helyzetet; vegyük szemügyre a kiskereskedők mozgási képességét, vegyük figyelembe az adók sokféleségét és nagyságát, annak nagyobbbrészt vállainkra nehezkedését, és akkor nem fogunk egy perczet sem késni az egyesüléssel. De ám lehetetlen azért ne kívánjunk, hanem bizunk egymásba, harczoljunk az édesmindnyájunkat egyenlően érintő ügy mellett összetett vállakkal egymásért közösen, és az eredmény el nem marad. Hisz azonnal oly eszmékre nem juthatunk, rögtön oly dolgokat nem találhatunk el, melyek folytán legott és egyaránt mindnyájunkon segítve lehessen, de a folytonos bizalmas összműködés által oda vihetjük nemcsak a dolgot, hogy ezután nemcsak adó és házbér fejében, valamint a nagykereskedő vagyonának szaporítása kedvéért álljunk kora reggeltől késő estig az üzletben, és alig jusson fárasztó munkánk után részünkre anyai, a mennyivel becsületünket és családjunk legegyszerűbb, legigénytelenebb létét biztosíthassuk, hanem leszünk döntő szavazatú testület, mely szavának érvényét szerezend a kereskedés, és így jólétünk érdekében a város tanácstermében, az országgyűlésen és a kormánypalotában.

Ha a testület működni fog, igen könnyű lesz a következőket elérni, ugyanis:

1) ... úgy mint most, akár különböző házaknál fedezhetjük árúszükségletünket a fővárosban, de tartunk a magunk számára egy szállítót (Spediteur), mi által, miután mindnyájunk árú mint egy küldemény szállítva lesz, egy éven át jelentékeny összeget takarítunk meg.

2) Hogy a helybeni bevásárlásokat teljesen nélkülözhessek, felállítunk egy tartalékraktárt, melynek értékének 15—1600 forintnál magasabbra nem kell rúgnia, a mennyiben legfeljebb néhány hétre valót kell az egyiknek vagy a másiknak itt-ott némely cikkből kölcsönvenni.

3) Hathatunk mint egyesület a pékékre úgy, hogy mind az ő, mind a magunk állapotán segítünk stb.

Tehát ne késedelmeskedjünk, mert soknak, vagy talán mindnyájunk helyzete sokáig így nem tartható. Előre tehát! ... Még ha csak tizen leszünk is, kik a művet megkezdjük, ne késünk vele és ne ijedjünk vissza.

Végül azon tisztelt bajtársaink, kik a helyzetet felismerve, velünk kezdet fognak, adjanak sajátkezü aláírásukkal kifejezést annak, megjegyezvén még, hogy mind az ebben foglaltak csak az eszmét tárják szemünk elé, melynek valósítása a közös megbeszélés és megállapítás dolga leend. R. i. i.

Étlap a méhek számára.

Minden méhes gazda tudja, hogy méhei sűrűn látogatják a következő fákat és növényeket:

Acer campestre (fodorjavor, juhar, iharta), Calluna vulgaris (párlep), Cytisus (zanót), Erica (hangafa, vad ciprus, téli zöld, repesén), Ledum (rozsdabura), Ligustrum vulgare (fagyalfa, madárhúr), Lonicera (loncz, jerikói rózsza, kecskeszakállfü, szulák, kutyacseresznye, veres ikörke, ikeres cseresznye), Melissa (méhfű, citromfű, mézelke, mézgáncs), Rhamnus (benge, varjútövis, ebtövis, festő kőkény, hashajtó kőkény), Ribes (ribizke, veres szőlő, tengeri szőlő, egres, piszke, pöszméte), Sarothamnus scoparius, Tilia (hárs, szódokfa); de Münter greifswaldi tanár összeállított 116 olyan növényt, melyek a méheket márcziustól kedvező idő esetén akár novemberig képesek friss és kedvelt eledellel ellátni. Ezek között virit

márczius-májusban:

1. Az évelő Arabis alpina (havasi ikrapikk.)

Április-májusban:

2. Az egy nyári Brassica napus (karórépa.)

Április-májusban:

3. Az évelő Barbarea (tormács.)

Május-júniusban:

4. Az évelő Hesperis matronalis (estike.)
5. " " Saxifraga caespitosa (kötör.)
6. " " Thymus vulgaris (démútká, timián, balzsamfű, mézfű, kerti vagy olasz kakukfű.)
7. Az egy nyári Isatis tinctoria (festőfű, csülleng.)

Május-júliusban:

8. Az évelő Anchusa angustifolia (atraccél.)
9. " " azurea.
10. " " incarnata.
11. " " Aquilegia vulgaris (harangzszámoly.)
12. Az egy nyári Gilia capitata.
13. " " " tricolor.
14. " " " Whitlavia grandiflora.
15. " " " alba.

Május-augusztusban:

16. Az egy nyári Elsholtzia cristata.

Május-szeptemberben:

17. Az évelő Trifolium pratense (réti piros lóhere.)
18. Az évelő Trifolium repens (gyökerező vagy fehér lóhere.)
19. Az egy nyári Alyssum Benthami (ternye.)

Június-júliusban:

20. Az évelő Campanula medium (kerti csengetyűke.)
21. Az évelő Hedysarum coronarium (veres fürtös baltaczim.)
22. Az évelő Hedysarum onobrychis (szamárhé, spanyol lóhere, varjú borsó, takarmány baltaczim.)
23. Az évelő Polemonium coeruleum (kék himcsuk.)
24. Salvia officinalis (kerti zsálya.)
25. Thalictrum angustifolium (szűklevelű viznáncc.)

26. Az egy nyári Collinsia bikolor.
27. Az egy nyári Sinapis alba (kerti mustár, kerti Sárگا repce.)

Június-augusztusban:

28. Az évelő Bryonia alba (büdös gönye.)
29. " " Digitalis lutea (gyűszűfű, ujjfü, ujjas fü.)
30. Az évelő Digitalis purpurea, piros gyűszűvirág.)
31. Az évelő Dracocephalum altaense (pofóka.)
32. Az évelő Dracocephalum argunense.
33. " " Epilobium argustifolium (keskeny csövircs.)
34. Az évelő Monarda fistulosa (csöves ápolka.)
35. Az évelő Origanum perenne (murvapikk.)
36. " " Rudbeckia grandiflora (csutkakúp.)
37. " " " Neumanni.
38. " " Ruta graveolens (virnáncc, kerti ruta.)
39. Az évelő Stachys lanata (gyapjas hunyász.)
40. " " Veronica gracilis (szigorál.)
41. Az egy nyári Asperula azurea setosa (müge.)
42. Az egy nyári Clarkia elegans.
43. " " " Delphinium ajacis (sarkvirág.)
44. Az egy nyári Delphinium hyacinthi (florum.)
45. Az egy nyári Esholtzia californica.
46. " " " Eutoca viscida.
47. " " " Eutoca Wrangeliana.
48. " " " Godetia Albemarle.
49. " " " Iberis odorata (szirmanyúlt.)
50. " " " Trifolium suaveolens (here.)

Június-szeptemberben:

51. Az évelő Campanula pyramidalis (tornyos csengetyűke.)
52. Az évelő Campanula alba.
53. " " Chelone barbata coccinea.
54. " " " Torreyi.
55. " " " Satureja montana (csombor szátorja.)
56. Az évelő Satureja hortensis (borsfű, borsika.)
57. Az egy nyári Borago officinalis (uborkaszagú fű, báránnyelvűfű, kerti ökörvyely, borragó, atraccél.)
58. Az egy nyári Centaurea moschata alba (veres pézma, fehér pézma.)
59. Az egy nyári Centaurea coerulea.
60. " " " suaveolens (sárگا pézma.)
61. " " " Clarkia pulchella.
62. " " " Convolvulus tricolor (háromszínű szulák.)
63. Az egy nyári Dracocephalum moldavicum (török vagy moldvai méhfű.)
64. Az egy nyári Leonurus cardiaca (sziv-erősítő fű, szúrós gyöngyhím.)
65. Az egy nyári Matthiola bicornis.
66. " " " Nigella damascena (kandilla.)
67. " " " Nolana grandiflora.
68. " " " lanceolata.
69. " " " Phacelia congesta.
70. " " " " tanacetifolia.

Június-októberben:

71. Az évelő Antirrhinum május (oroszlányszáj, ebfűfű, borjúorrú fű, piros gerzges, orrosfűfű.)

TÁRCZA

Felnézek a magas égre.

Felnézek a magas égre
S a mit látok ott:
Azur-mezőn egy-egy felhő
A mint űzi déli szellő —
És a szép napot.

De soká nem nézhetek fel:
Csüggedő szemem
Fáradása földre vonja
És ilyenkor lelkem gondja
Serge végtelen.

Mult és jelen üdve, búja
Ekkor rám rohan;
S míg az üdv reményre hí fel,
Még a bú sápadt képpel, —
Keblemben fogan.

Mert harcot ví bennem szív, ész:
Mi vagyok s leszek?
S ha, mit bölcséktől nyerhettem
Gondjaimmal egybevetem, —
Mi jót sem nyerek.

Reményt? ! . . Oh már biztatás
Nem zálog nekem.
Játék-pénzül sem fogadom.
Lelkem révet csak a valón
Keres szüntelen.

De előbb, mint partot érne,
Sötétségbe jut.
Örök, nehéz sötétségbe,
Mely rideg hazánk lesz végre,
Honnan nincs ki út.

Ott jár a sírok mélyében.
Miért ment oda?

Mért zavarja a holtakat?
Hogy leszen-e feltámadat
Tán tudakozza?

Oh már sokról kérdeztet
S válaszul nyere:
Van szív, van ész, érezz, gondolj,
Élj s ne rettegj a haláltól;
De ne fuss felé.

Ne: mert nyugvás, de rettentő:
Áldás, de szörnyű.
Nincs benne kín, nincs fájdalom,
Nincs gondolat vagy tudalom
S a hant nem könnyű.

Nem, mert gond, vágy, remény halva
Véled nyugszik ott.
Ezer érzet egygyé olvad,
Éltök fészke, a szív porlad,
Vesztve lénapot.

Vágy, remény, gond, hő éreztés
Mindhiába hát!
Mindem, mi fel égre törne,
Előbb, itt lent, bár küzködne,
Sujtva veszt csatát. *Minke Béla.*

Karcsi szerelme.

(Vig beszély.)

Igaz, azon feltétel alatt tudtam meg általa
tüzetesen, hogy megfogadtam, hogy senkinek
el nem mondom, s véleményem szerint a fo-
gadás csorbát nem szenved, ha — leírom...

Régen volt s talán már nem is igaz. Ama
városban, hol Karcsi barátommal együtt vége-
zük oskoláinkat (vagy jobban, hol azok őt ki-
végezték) Thália vándorpapjai ütök fel sátorukat.

Karcsi barátommal gyakran eljárógatván
a színházba, Karcsi síve a „primadonna“ iránt
szerelme gyúlt, s talán még most is égne,

ha — bár még akkor a „mata fuegos“ hírét
sem tudták — hirtelen el nem ojtatik.

Meghiit barátja voltam, s a titkát, hogy
a primadonnát szereti, még sem bizta rám, s
csak később tudtam meg, midőn akaratlanul
is oly gyakran felemlíté őt. De akkor már ha-
tártalan és még áradozó szerelme árjának
gátot vetni, örült gondolat lett volt. Ezen csak
egy véletlen segíthet.

De mint a bosszú vagy haragnál is a leg-
borzasztóbb, ha ki nem forrhat, úgy a szere-
lemnél, ha nem nyilatkozhatik, a szívet megre-
pedéssel fenyegeti. Ez volt Karcsi baja is.
Ideálját, mit a primadonnában látott megte-
sülve, véghetetlen szerette, de miképp nyilván-
nitsa, miképp adja ezt neki tudtára? Ő mint
fiatal deák szerelmet vallani! Ha az igazgató
füléhez jön? Az ezektől félelem volt az, hogy
nem mert nyilatkozni. Ez volt oka, hogy hall-
gatott, hogy csak titokban szeretett és ez fe-
nyegeté szívet a megrepedéssel. S hol ama
tót, ki a szívet, ha megrepedett — „meg-
drótozná“?

Egy kovártélyon voltunk. Iparkodtam
elégge őt észretéríteni, de hasztalan. Tudjátok
mi az: „szítával vizet meríteni“? Oly haszon-
talanság lett volna őt észretéríteni. Föltártam
előtte gyászos jövőjét, ha ez úton marad, kér-
tem, fenyegettem, de „falra borsót hánytam.“

Egykor este, szokásos sétám után, haza-
ballagok. Kinyitom az ajtót s látom Karcsit
elmélyedve egy néhány sorral beirt papiros
felett, toll a kezében. Pedig elég zajjal fordult
be, ő észre sem vett, vissza sem fordult.
Verset faragott. Háta mögött belenéztem pa-
pirosába:

I d á h o z .

Szívemben a szerelemtűz
Utolsó szikrája ég,
Hordj rá gallyat szerelmeddel,
Hadd lobogjon értem még.

Szívem szerelme forrása,
Benne szerelem bugyog,

Légy te kis lány vízmerője,
Légy te ki azt felfogod.

Eddig haladot már. Tudtam, hogy még
folytatni akarja, mert láttam, — mialatt pen-
nája végét rágtá — hogy kezével homlokát
simitja, mintha onnan gondolatait, versének
utóbbi részét kicsalni akarná. Nem akartam
háborgatni „ihletett“ gondolataiban.

Láttam, hogy vergődött a verslábakon,
nem tudtam, szomorkodjam vagy nevessek-e
barátom bibelődésén. Már mondani akartam,
hogy talán segíthetnék neki. De szerencsére
irni kezdett, mielőtt még megszólítottam, mert
talán elmondhattam volna az egész tréfát. Sze-
rencsére mondom, mert e mostani tárczát —
nem írhattam volna.

Ő folytatta:

Az én szívem most nyit rózsá
Szagterhétől nem lehet,
Légy te a méh, ki elorzod
Illatát, szerelmemet.

Kevés idő múltán:

Önkényt fűzte magát szívem
Szivedhez, önkényt lett rab,
Ha akarna, teljével
Sem lehetne már szabad.

— Na! — mondá s tollát az asztalra
dobva, — csakhogy megvan — Haját rendbe
igazítá, mint a ki lánynézőbe indul, önelégült
mosolyal a tükör elébe megy, honnan azután
nagy meglepetésére engem megpillantott.

— Te itt? — mondá, — mióta, hogy
bejöttél?

— Karcsi te, nem hagysz fel a bolond-
ságoddal?

— No ha már azt is tudod, hogy verset
írtam „hozzá“, tudd meg azt is, hogy Ida vagy
az enyém lesz, vagy én a földé.

— De Karcsi, mit gondolsz, még gyerek
vagy. Nem jó vége lesz ennek. S elküldöd
hozzá e verset?

— Minden bizonynyal, és még ma.

